

RouteZ

een professionaliseringstool rond zelfgestuurd leren
in krachtige leeromgevingen

Wie is wie?

Tine Debruyne
beleidsmedewerker
leerkracht
GO! scholengroep 20

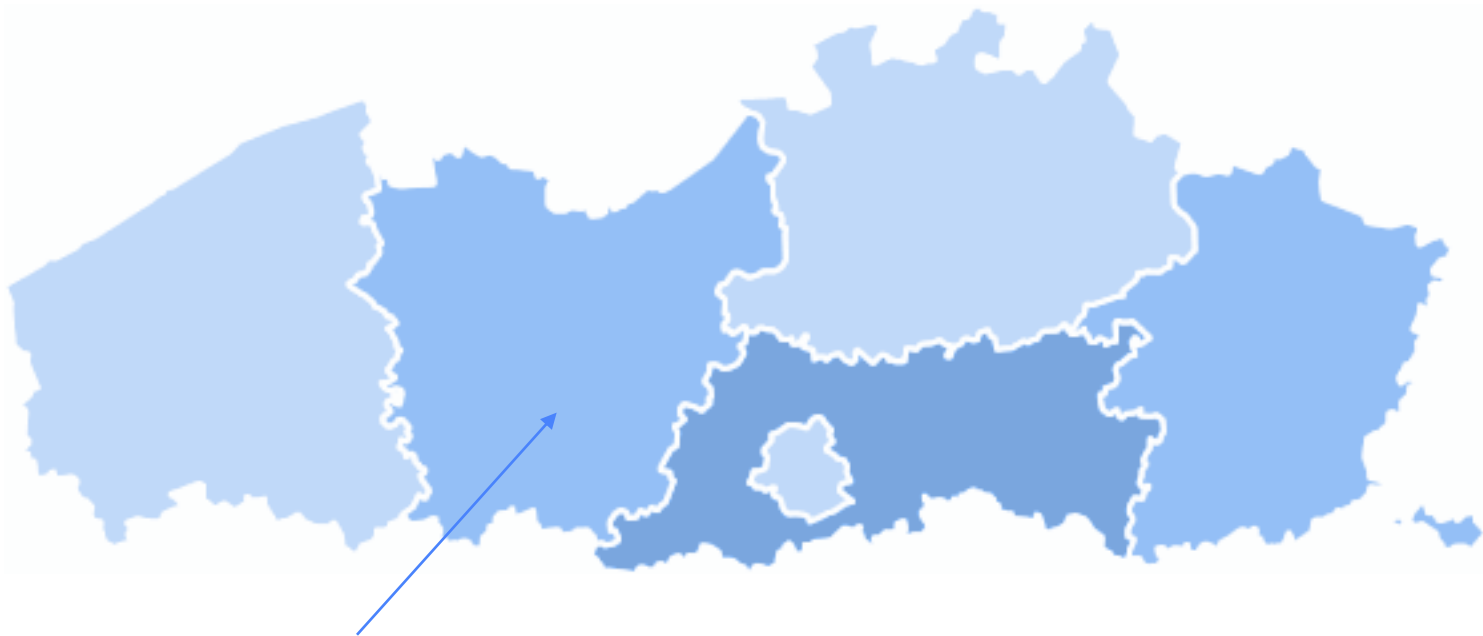

An Van de Wiele
beleidsmedewerker
GO! scholengroep 20

Janne Carbonez
docent
Arteveldehogeschool

GO! scholengroep 20

6500 leerlingen
700 personeelsleden

2

**scholen
groep
20.**

15 scholen in de regio Brakel, Geraardsbergen, Zottegem, Herzele

inhoud

1. introductie
2. visie scholengroep 20
3. van idee naar onderzoek
4. een exploratief onderzoek
5. een vervolgonderzoek: het ontwerp
6. RouteZ, de tool

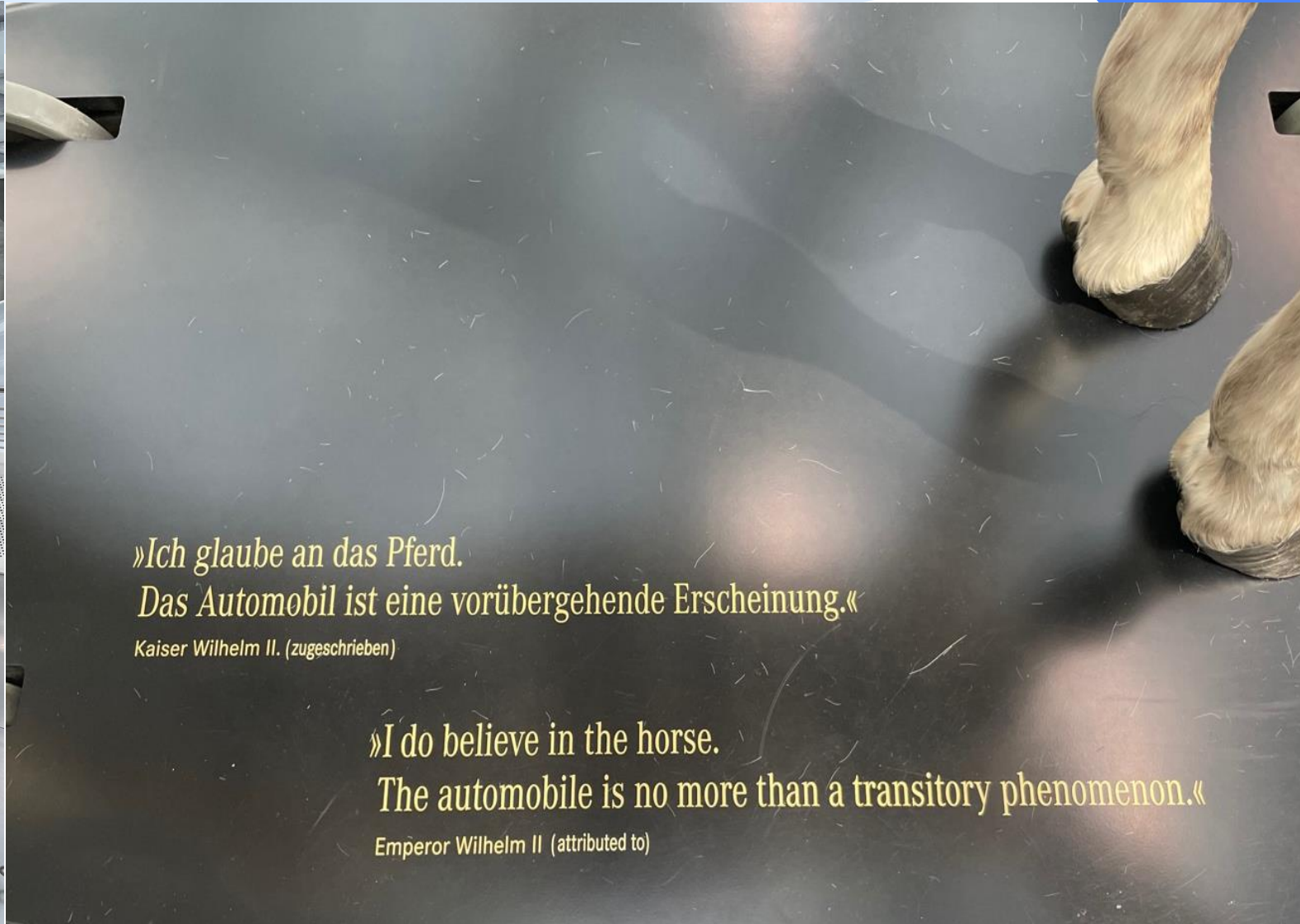

inhoud

1. introductie
- 2. visie scholengroep 20**
3. van idee naar onderzoek
4. een exploratief onderzoek
5. een vervolgonderzoek: het ontwerp
6. RouteZ, de tool

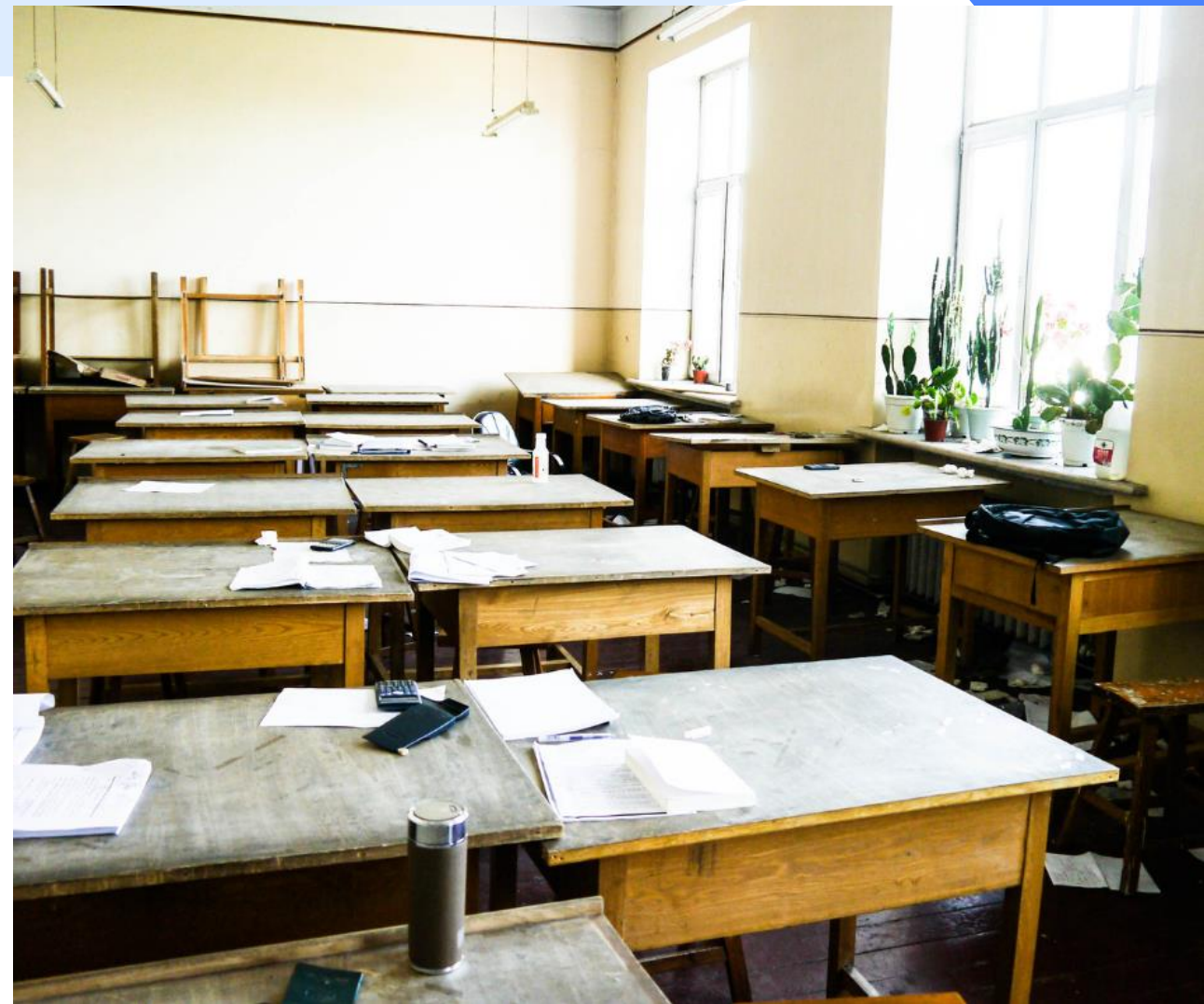
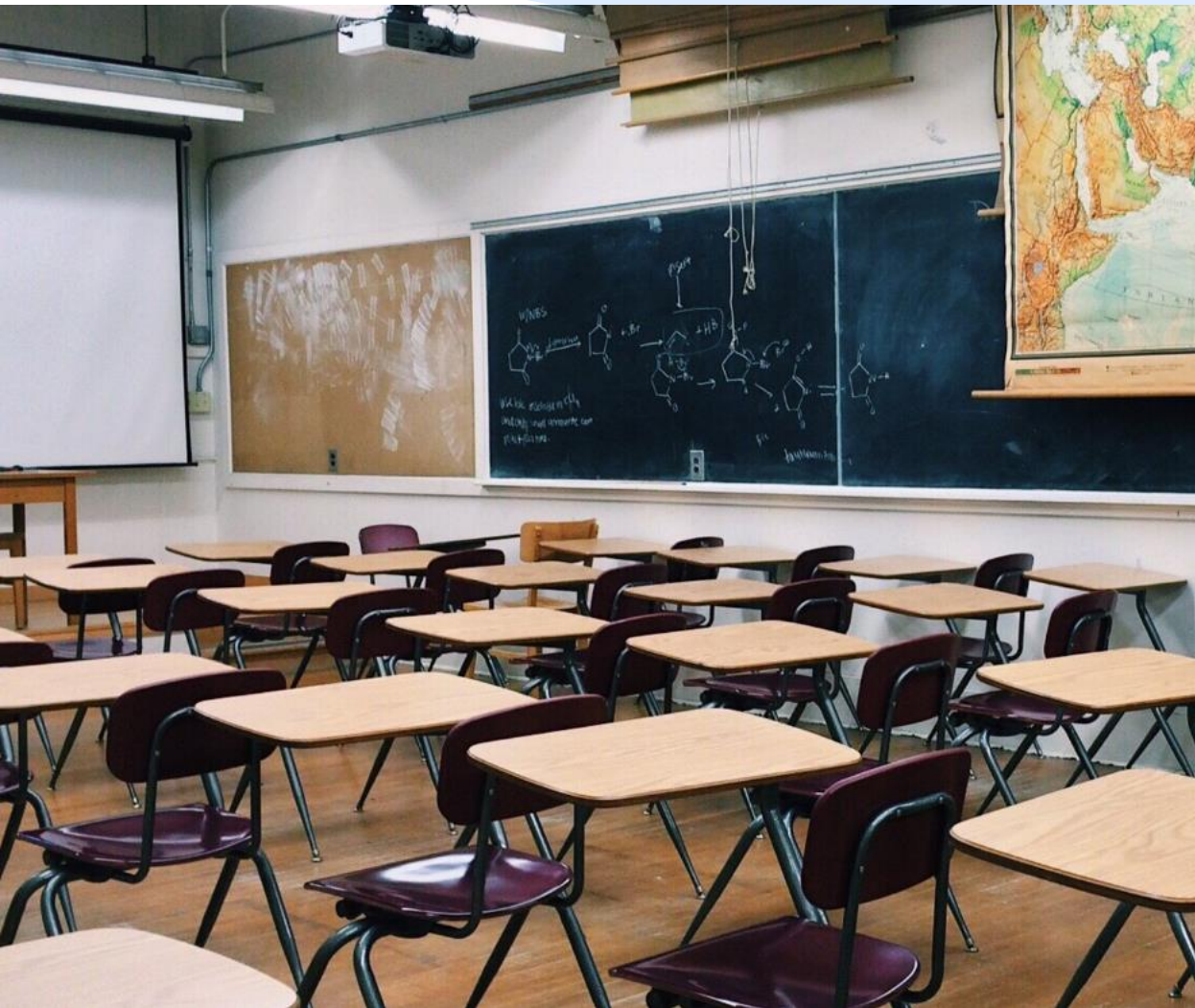
visie scholengroep 20

*»Ich glaube an das Pferd.
Das Automobil ist eine vorübergehende Erscheinung.«
Kaiser Wilhelm II. (zugeschrieben)*

*»I do believe in the horse.
The automobile is no more than a transitory phenomenon.«
Emperor Wilhelm II (attributed to)*

visie scholengroep 20

visie scholengroep 20

INZETTEN OP KWALITEITSVOL EN TOEKOMSTGERICHT
ONDERWIJS

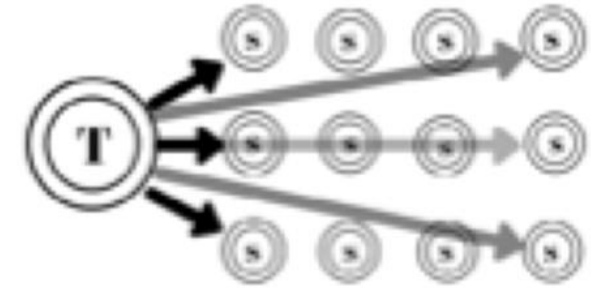
“We moeten elke school blijvend aanzetten tot een kritische benadering van haar werking en toekomstgericht denken in ons dna opnemen.”

visie scholengroep 20

variatie, met behoud van frontaal doceren, maar ook veel andere instructie- en werkvormen ifv context (vak, leerstof, leerkracht, doelpubliek, ...)

De gemiddelde leerling bestaat niet, dus geen 1 size fits all.

Why teach like this?

visie scholengroep 20

Van klaslokalen naar flexibele leerruimtes met variatie:

instructieruimtes,
samenwerkend leren,
stille ruimtes,
concentratiewerkplekken

...

visie scholengroep 20

Variatie in organisatievormen

- co- en teamteaching
- flexibel groepeeren
- inzetten op zelfsturing
- van receptief naar actief leren

Education is really aimed at helping students get to the point where they can learn on their own...

Noam Chomsky

visie scholengroep 20

Wij willen een scholengroep
zijn waar iedereen graag en
goed werkt, leert en leeft.

visie scholengroep 20

- Professionalisering
- Digitalisering
- Ondersteuning op de klasvloer

**Samenwerking met
Fourcast
60 leerkrachten
behaalden
certificaat
Google educator**

inhoud

1. introductie
2. visie scholengroep 20
- 3. van idee naar onderzoek**
4. een exploratief onderzoek
5. een vervolgonderzoek: het ontwerp
6. RouteZ, de tool

van idee naar onderzoek

- Belang van zelfsturing
- Gedeelde visie
- Zeer verschillende schoolcontexten:
 - stedelijke, landelijke context
 - gewoon, buitengewoon
 - doorstroomgericht, domeinschool, duaal leren, OKAN,...
 - infrastructuur
 - schoolcultuur
 - schoolleiding
 - ...
- Verschillende snelheden
- Uiteenlopende ondersteuningsnoden en -wensen

van idee naar onderzoek

Wat is de impact van zelfgestuurd leren op
gelijke kansen?

van idee naar onderzoek

”

serendipiteit

se·ren·di·pi·teit

(zn.) iets bruikbaar, zinnig vinden
zonder er echt op zoek naar te zijn

van idee naar onderzoek

TEAMTEACHING IN HET BASISONDERWIJS

Promotor: Kaat Delrue

Co-promotor: prof. dr. Geert Devos

Onderzoekers: dr. Mieke Meirsschaut, dr. Ilse Ruys

Studiedag Teamteaching in het basisonderwijs

30 april 2019, Brussel

- [Omschrijving](#)
- [Presentaties](#)
- [Extra informatie](#)

Omschrijving

Schoolteams staan voor heel wat uitdagingen. Veel van hen kiezen voor teamteaching als een mogelijk antwoord.

van idee naar onderzoek

#durftevragen

van idee naar onderzoek

Dr. Mieke Meirsschaut

Dr. Carolien Frijns

van idee naar onderzoek

inhoud

1. introductie
2. visie scholengroep 20
3. van idee naar onderzoek
- 4. een exploratief onderzoek**
5. een vervolgonderzoek: het ontwerp
6. RouteZ, de tool

Een exploratief onderzoek

- Joepie! Projectvoorstel goedgekeurd.
- Eerste to do: onderzoeksteam samenstellen
- Spannend: onervaren, nieuw team

Een exploratief onderzoek

Titel:

Leerling en leraar, samen zorgen voor leer-kracht?

Een exploratief onderzoek naar zelfgestuurd leren in innovatieve leeromgevingen.

Onderzoeksvragen

- Hoe krijgt zelfgestuurd leren vorm in een innovatieve leeromgeving?
- Wat zijn de randvoorwaarden voor zelfgestuurd leren in een innovatieve leeromgeving op leerkracht-, klas- en schoolniveau?

Een exploratief onderzoek

Leerling en leraar, samen zorgen voor leer-kracht?

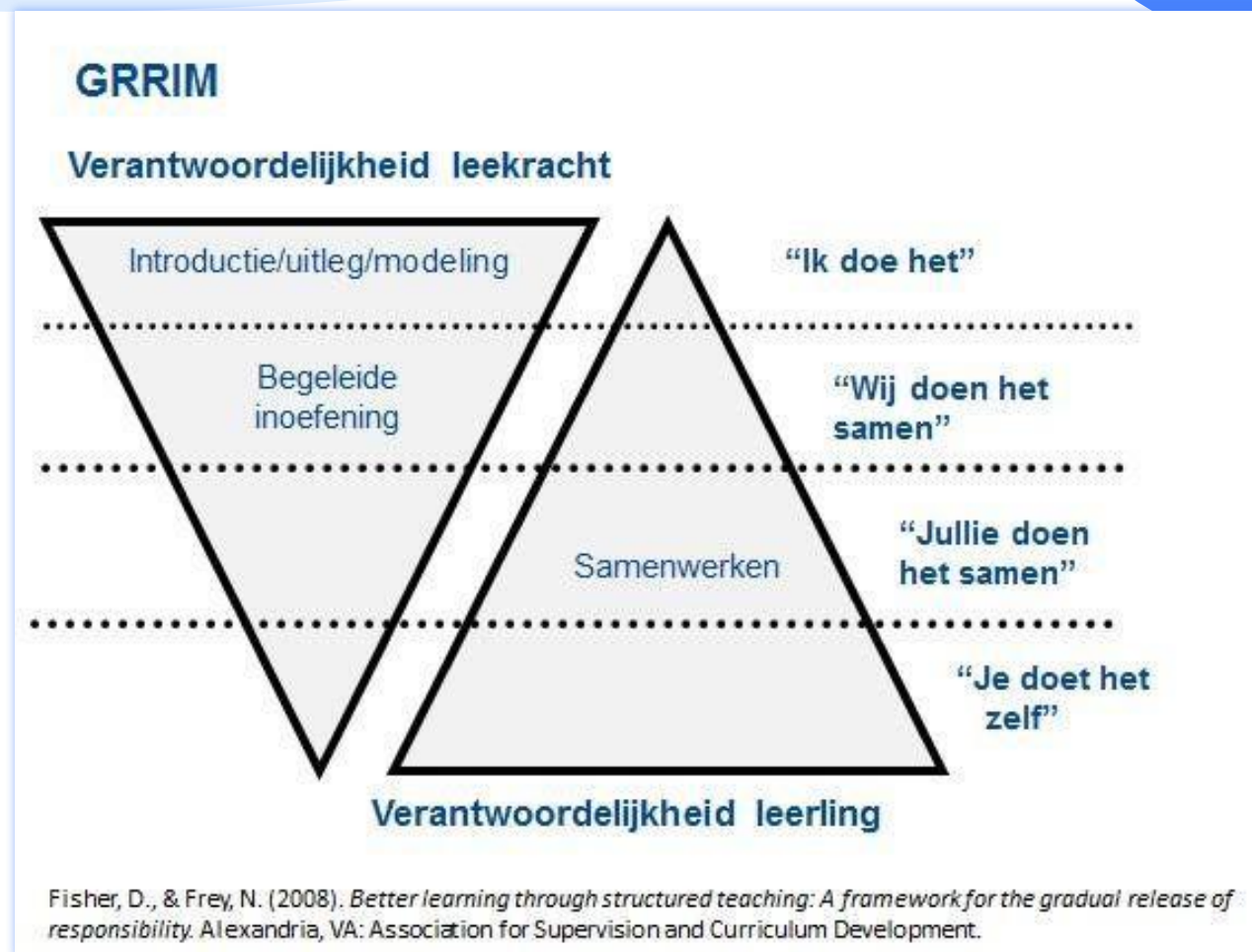
Een exploratief onderzoek naar **zelfgestuurd leren** in **innovatieve leeromgevingen**.

Wat is zelfgestuurd leren?

= geleidelijk aan meer verantwoordelijkheid krijgen over hun leerproces.

De zelfsturende vaardigheden die ze ontwikkelen helpen hen om te komen tot diepgaand en flexibel leren.

Bijvoorbeeld leren inschatten voor welke leerstof ze extra instructie nodig hebben en wat ze zelfstandig kunnen.

(Pintrich, 2002; Zimmerman, 2002, 2008), (EEF, 2018; Heirweg, 2019)

Wat is zelfgestuurd leren?

- De leerlingen zijn op
 - cognitief
 - metacognitief
 - motivationeel vlak

actief betrokken in hun leerproces (3 pijlers ZL)

Belang zelfgestuurd leren

Zelfgestuurd leren → als een van de belangrijkste sleutelcompetenties

die jongeren moeten ontwikkelen in een snel veranderende wereld die hen aanstuurt tot levenslang leren.

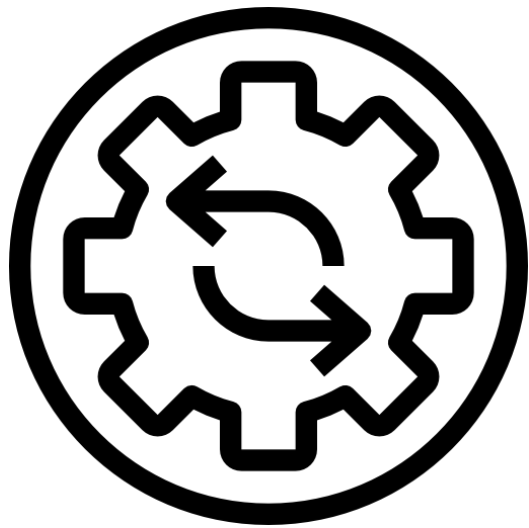
Innovatieve leeromgevingen

- Kader van de OESO

OECD (2017). The OECD Handbook for Innovative Learning Environments.
OECD Publishing, Paris,
<http://dx.doi.org/9789264277274-en>.

S

- literatuurstudie
- case study
- focusgroep

Literatuurstudie

- Uitdaging 1: zeer uitgebreid onderzoeksthema
 - de leerling
 - de leerkracht
 - de leeromgeving
- feedback adviescommissie: afbakenen.
- Uitdaging 2: Tijd
 - Tijd vinden in planning van iedereen.
- tip: tijd vrijmaken in takenpakket beleidsmedewerker.
- tip: goede taakverdeling (op talent inzetten)

Case study

We selecteerden **3 verschillende scholen** (case study).

- **observatie**
- **interview van leerlingen en leerkrachten**

tips en pluspunten aanpak:

- 1) positief onthaald door doorlichting
- 2) Tine en Jana kenden de directies goed, dus heel vlotte samenwerking
- 3) vrijroosteren leerkrachten voor interviews eenvoudiger door teamteaching
- 4) Leerlingen en leerkrachten waren gedreven om hun verhaal te vertellen
- 5) beperkte tijdsinvestering voor de scholen

Focusgroep

- **een focusgroep** met focus op de randvoorwaarden
 - Heterogene groep van leerkrachten, experts, beleidsondersteuners, directies...
 - caseoverstijgend, zowel basis als secundair onderwijs...

Misverstanden

Waar
of niet
Waar?

- de leerkracht aan de zijlijn
- ongestructureerd
- leerlingen beslissen alles zelf
- zelfstandig werk
- gemakkelijke oplossing bij afwezige leerkrachten
- ...

→ belang om goede voorbeelden te delen en

Onderzoek aan
Arteveldehogeschool

**Zullen binnenkort
alle leerlingen
zelfgestuurd leren?**

7 principes voor het creëren van een leeromgeving voor zelfgestuurd leren

Zelfgestuurd leren...

1. ... moet je aanleren
2. ... is een groeiproces
3. ... hangt samen met motivatie
4. ... kan ook samen
5. ... lukt door te differentiëren
6. ... kan iedereen
7. ... lukt door bruggen bouwen

Andere conclusies

Leerkrachten en leerlingen gaven aan...

- zelfgestuurd leren zorgt voor een grotere motivatie.

Leerkrachten geven aan...

- meer steun te ervaren van collega's door nauwer samen te werken door bv. teamteaching
- meer ruimte te hebben om in te spelen op de diversiteit van de klasgroep

Maar nood aan praktijkvoorbeelden en delen van good practices en ondersteunende tools

inhoud

1. introductie
2. visie scholengroep 20
3. van idee naar onderzoek
4. een exploratief onderzoek
- 5. een vervolgonderzoek: het ontwerp**
6. RouteZ, de tool

Tada vervolgonderzoek was geboren

- An verving Jana
- scholengroep Adite versterkte onze samenwerking

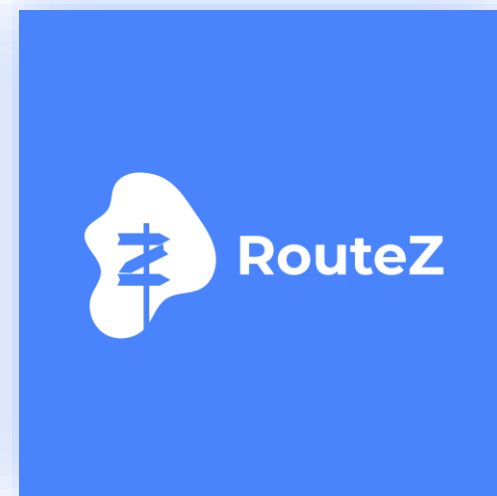

Ontwerponderzoek

Creëren van een **online professionaliseringstool**

zou tegemoet komen aan de behoefte van de leerkrachten:
praktijkvoorbeelden, good practises, ondersteuning bij creëren
krachtige leeromgeving.

Samen met **studio GDM** creëerden we...

RouteZ

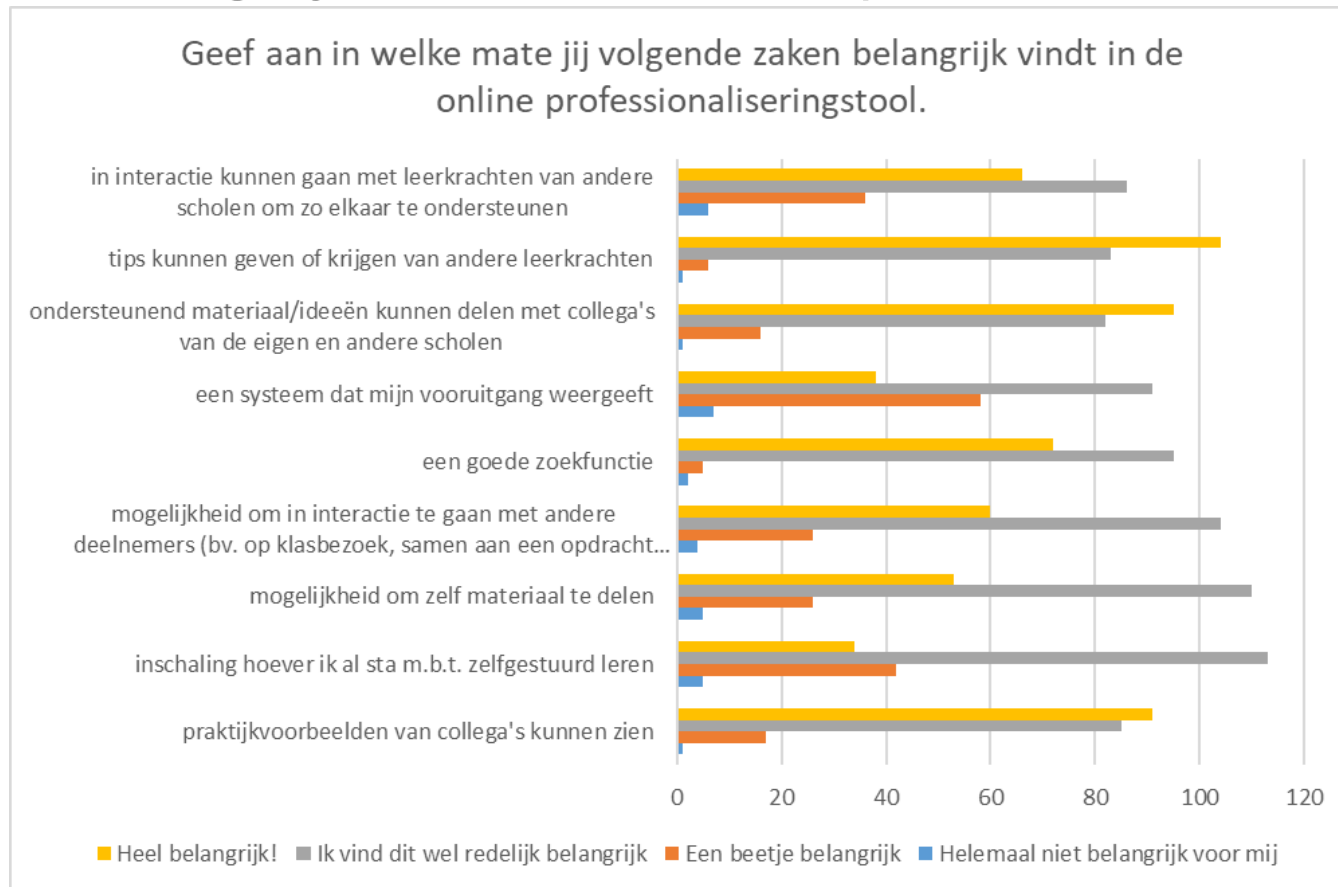

online bevraging

wat willen de toekomstige gebruikers?

RouteZ - bevraging 1

Belangrijk in de online professionaliseringstool

Tips kunnen geven en krijgen 96%

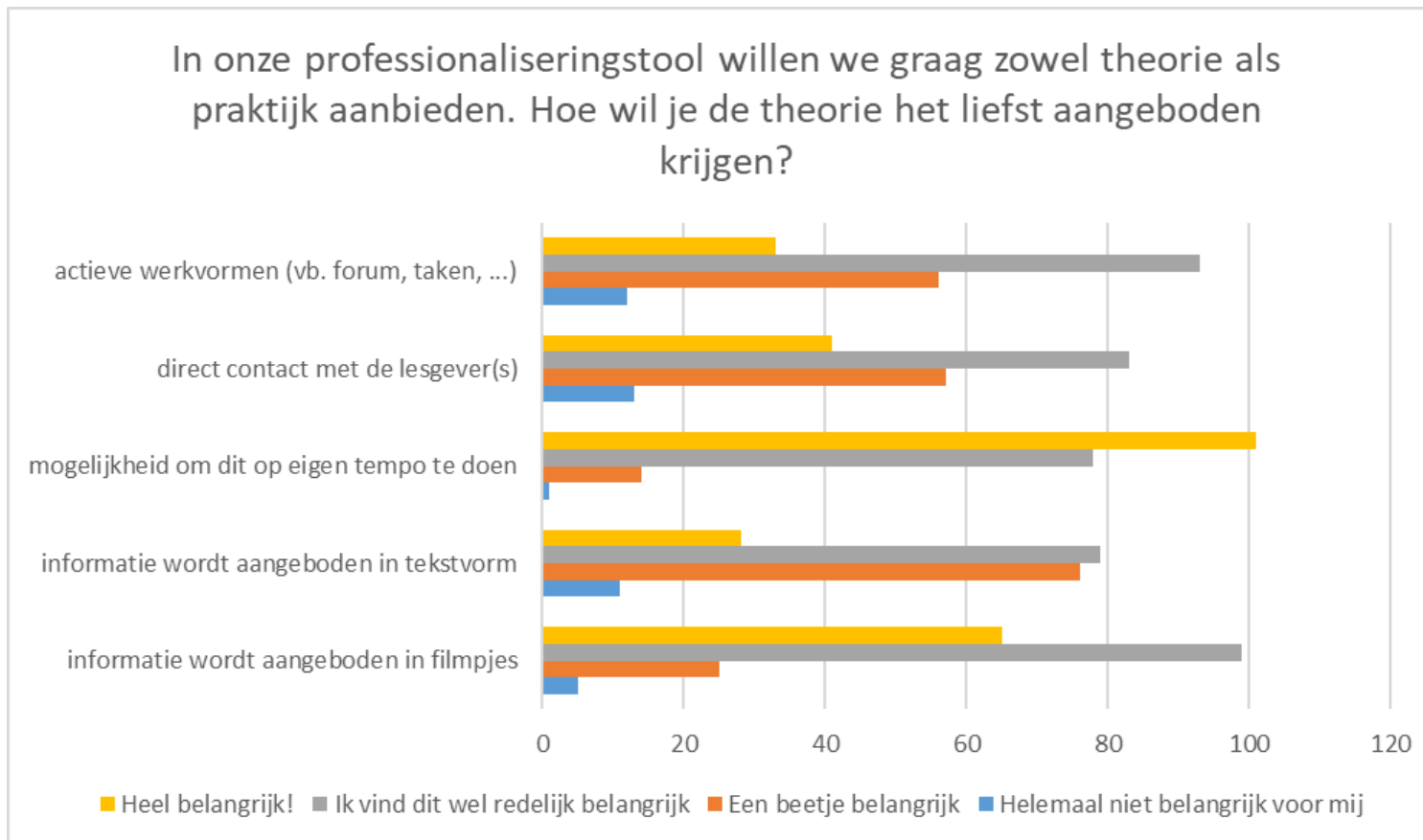
Ondersteunend materiaal kunnen delen 91%

Samenwerking opzetten met andere gebruikers 84%

Praktijkvoorbeelden zien 91%

RouteZ - bevraging 1

Hoe wil je de theorie het liefst aangeboden krijgen?

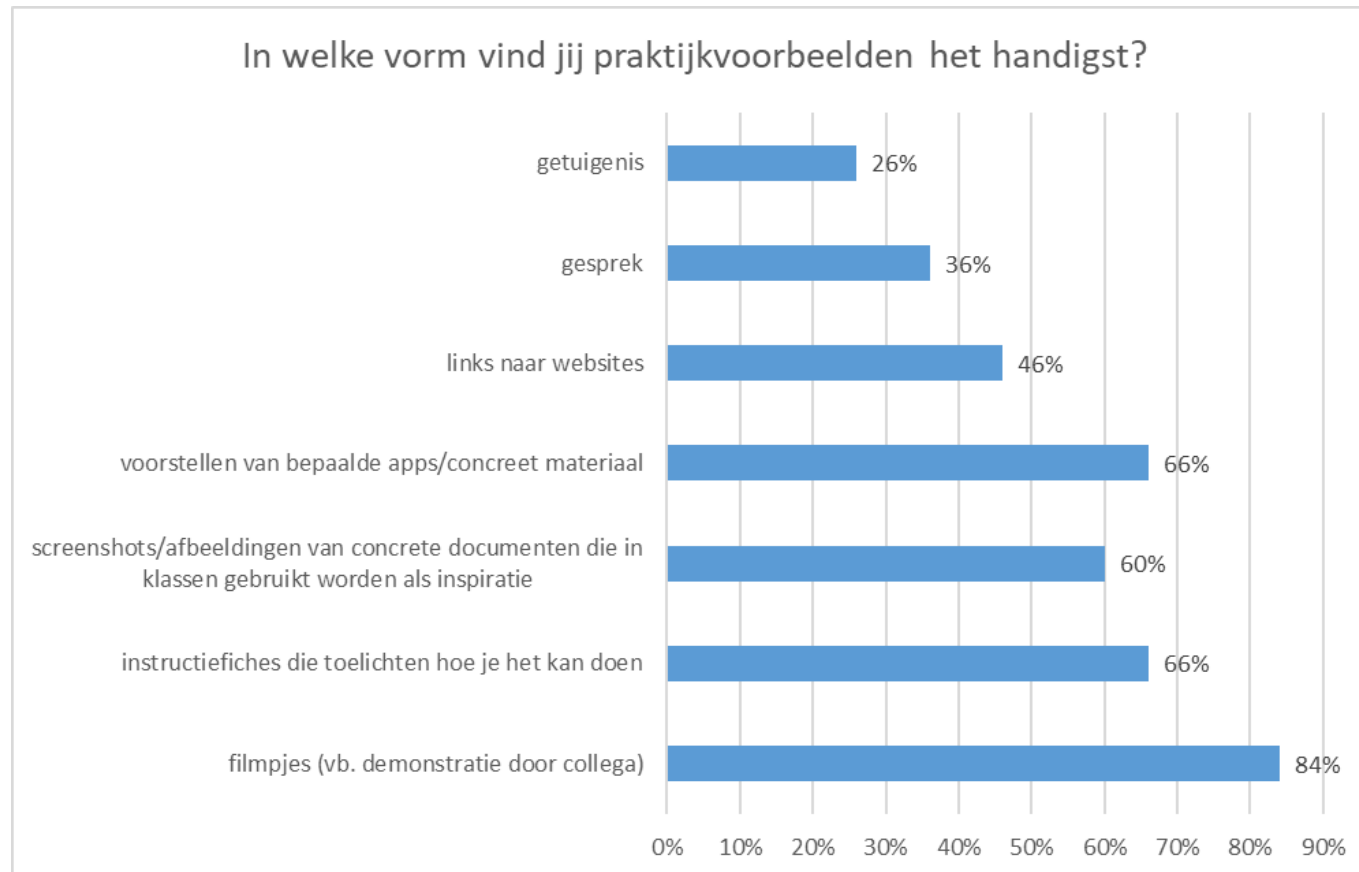

Informatie via filmpjes 85%

Professionalisering op eigen tempo 92%

RouteZ - bevraging 1

Hoe wil je de praktijkvoorbeelden het liefst aangeboden krijgen?

Filmpjes met demonstratie door collega 84%

Voorstellen apps, beeldmateriaal lesdocumenten, instructiefiches: 60 - 70%

RouteZ - bevraging 1

Een greep uit de antwoorden van respondenten

De focus in het onderzoeksrapport ligt nogal sterk op de leerkracht en de (rand)voorwaarden om zelfgestuurd leren aan te bieden, maar ik hoor van collega's dat er ook behoefte is aan een schoolbrede visie hieromtrent, waarin duidelijk wordt afgesproken hoe leerlingen leren zelfgestuurd leren. **De opbouw zou ook geleidelijk moeten zijn:** leerlingen uit de derde graad die hier niet eerder mee in contact zijn gekomen, kunnen dit niet zomaar en hebben bovendien niet meer de tijd en ruimte om zichzelf én de vaardigheid van het zelfgestuurd leren eigen te maken én de leerstof in een derde graad te verwerken. Kan hier ook rekening mee worden gehouden in de professionaliseringstool?

Graag enkele **good practices over 'feed-up'/ zelfreflectie van leerlingen** over opdrachten (als verbeterpunten/ actiepunten/ feedback voor zichzelf) + automatisering van feedback/ progressie bijhouden (zonder dat leerkracht de hele tijd vinkjes moet zetten bij elke taak of opdracht). Automatisering is belangrijk om de vernieuwing zo efficiënt mogelijk te laten

RouteZ

een team met teams

tijdsinvestering

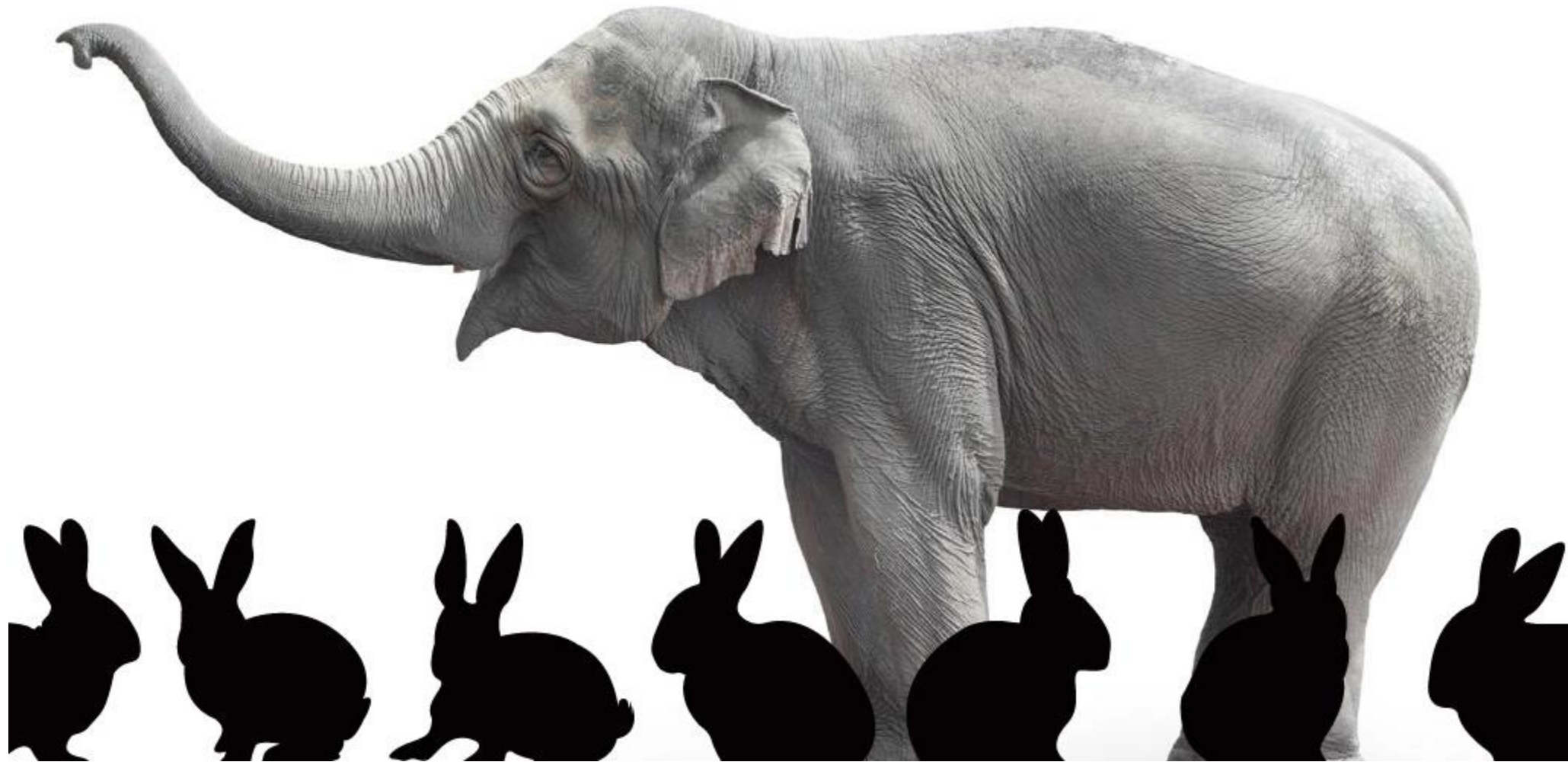
gemeenschappelijk platform

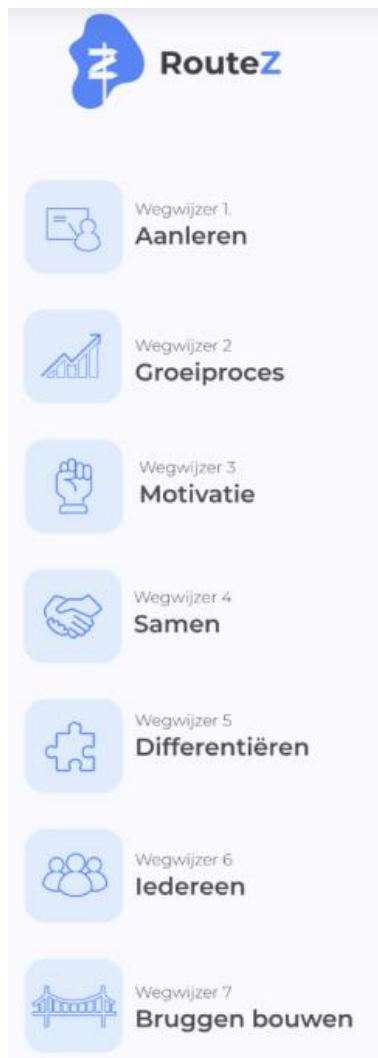
externe partner

konijnen?

RouteZ

wegwijzers

modules

Modules

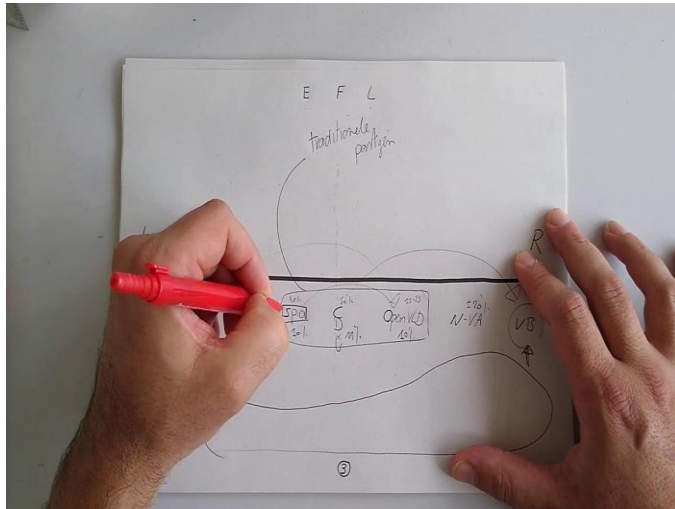
Voorkennis activeren	✓	Bekijk
Gestructureerde lesopbouw	✓	Bekijk
Gestructureerde leeromgeving	✓	Bekijk
Cognitieve strategieën		Start
Leerstrategieën		Start

RouteZ - praktijkvoorbeelden

Leerlingen mogen hun fantasie de vrije loop laten en samen een sprookje schrijven. Ze krijgen keuze uit een aantal elementen, maar mogen ook zelf elementen toevoegen.

- Na een korte instructie en aan de hand van een leidraad kunnen de leerlingen deze opdracht in kleine groepjes maken.
- In de leidraad vinden de leerlingen de elementen en kenmerken van een sprookje terug.
- Alle groepjes starten met de startzin "Er was eens...", vervolgens schrijven ze een passende vervolgzin op basis van de gekozen elementen. Daarna geven ze het blaadje door aan de volgende leerling van het groepje. Die reageert op de vorige zin met een nieuwe zin en geeft daarna het blaadje door. Op die manier krijgt het sprookje vorm.
- Belang is dat ze de kenmerken van een sprookje, die ze leerden in een vorige instructie, verwerken in hun tekst.

Juf Lies Verduijn van GO! basisschool Hofkouter heeft zich via nascholing en eigen ervaringen verdiept in het coachen van leerlingen. Ze geeft ons enkele waardevolle inzichten mee.

"Voor diepgaande gesprekken is een band essentieel. Sommige kinderen zijn dol op onverdeelde aandacht en praten gemakkelijk. Bij andere kinderen stukt het gesprek makkelijk. Vaak helpt het dan om ondertussen iets anders te doen: het kind vragen om te helpen met een klusje zoals materiaal ordenen, of praten terwijl je wandelt. Beweging stimuleert niet alleen de ledematen maar ook de hersenen, waardoor kinderen ook gemakkelijker toegang hebben tot zaken die iets dieper zitten. Dus aftasten of het kind meer baat heeft bij rechtstreekse aandacht of dat het liever praat tijdens een bezigheid. Besteed niet alleen aandacht aan de resultaten die het kind haalt. De metacognitieve aspecten zijn minstens even belangrijk.

Leerlingen in kleine groepjes aan het werk

Gebruikte tools

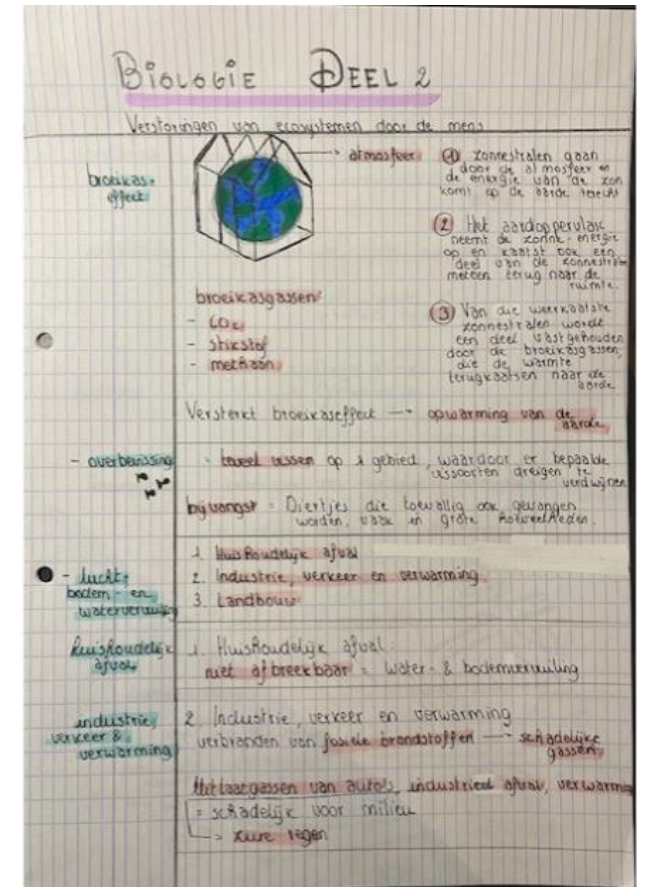
- Google classroom
- leidraad

Voordelen

- De werkvorm rondschrijven in combinatie met de fantasie de vrije loop laten was motiverend voor de leerlingen. Ze kregen een half uur de tijd voor deze opdracht maar hadden hier liever nog wat meer tijd aan besteed.
- Hoewel dit geen opdracht op punten was, wensten de meeste groepjes deze opdracht toch goed af te werken tijdens de uren clusterwerking (waar meer ruimte is voor zelfstandig werk en samenwerkend leren).

Bron

Keijzer, J., Van Gils, D., Verheggen, K., & Van Gils, D. (2018). Differentiëren in alle vakken. Coutinho.

RouteZ - bevraging 2

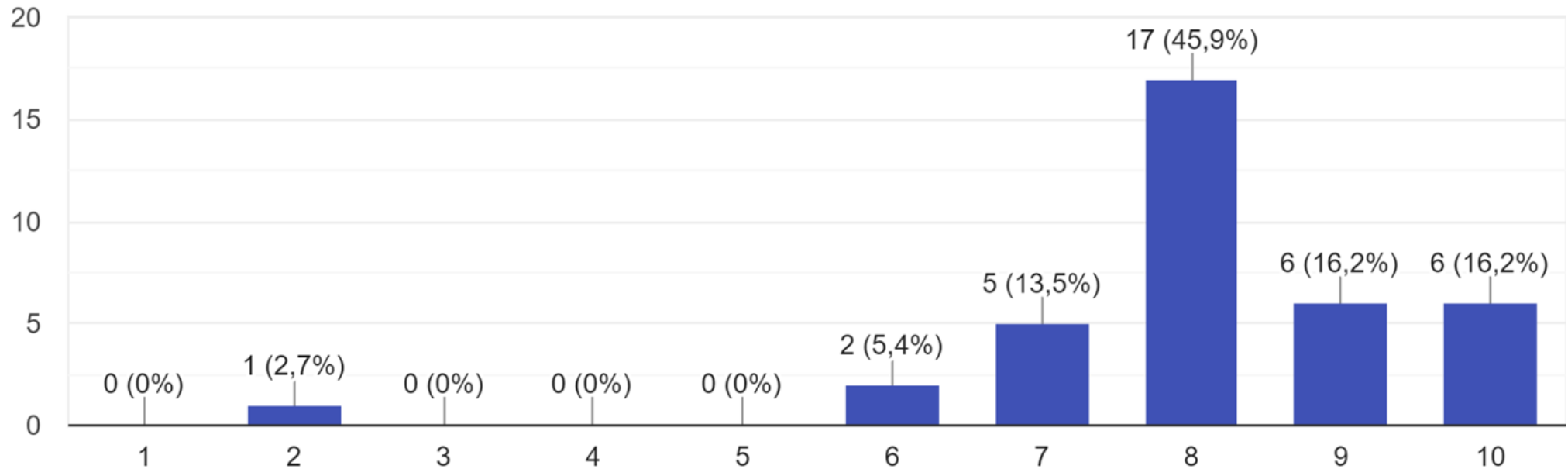

eerste ontwerp > feedback via [bevraging](#)

RouteZ - bevraging 2

Hoe aantrekkelijk oogt het uitzicht van de site?

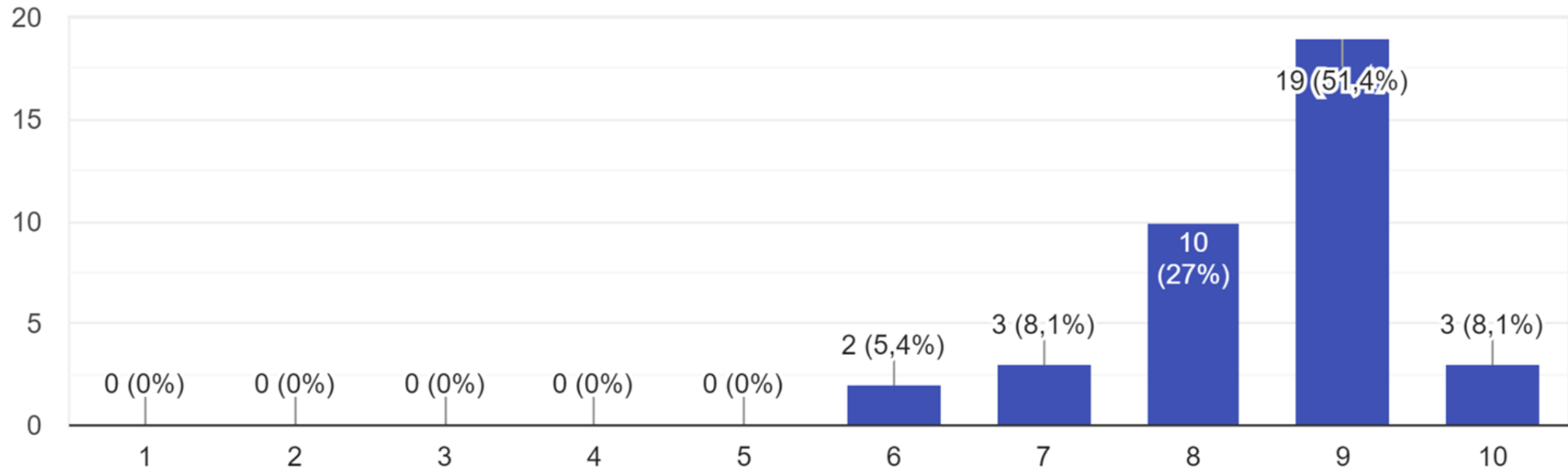
37 antwoorden

RouteZ - bevraging 2

Hoe gebruiksvriendelijk vind je de site?

37 antwoorden

RouteZ - bevraging 2

Een greep uit de antwoorden van respondenten

Grote stukken **tekst**. Misschien **beperken** meer en naar essentie gaan.

De website oogt zeer aantrekkelijk. Dit zou voor mij een extra motivatie kunnen zijn om nog meer met de website bezig te zijn.

Doorlopende tekst minder overheersend maken, **meer iconen, meer kleur, ...**

inhoud

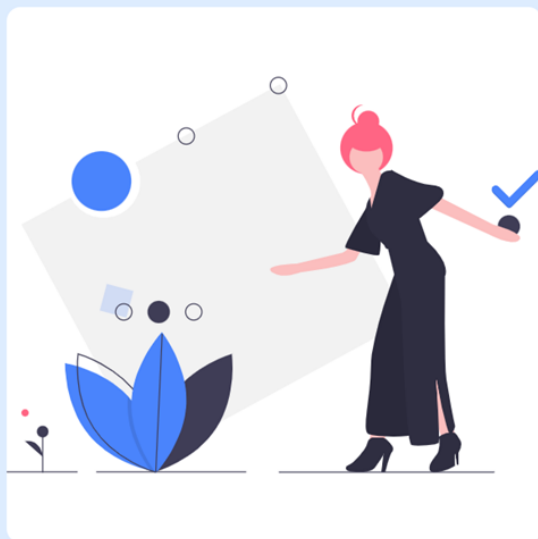
1. introductie
2. visie scholengroep 20
3. van idee naar onderzoek
4. een exploratief onderzoek
5. een vervolgonderzoek: het ontwerp
6. **RouteZ, de tool**

RouteZ

RouteZ

Welkom aan boord!

E-mail

Wachtwoord

[Wachtwoord vergeten?](#)

[Log in](#)

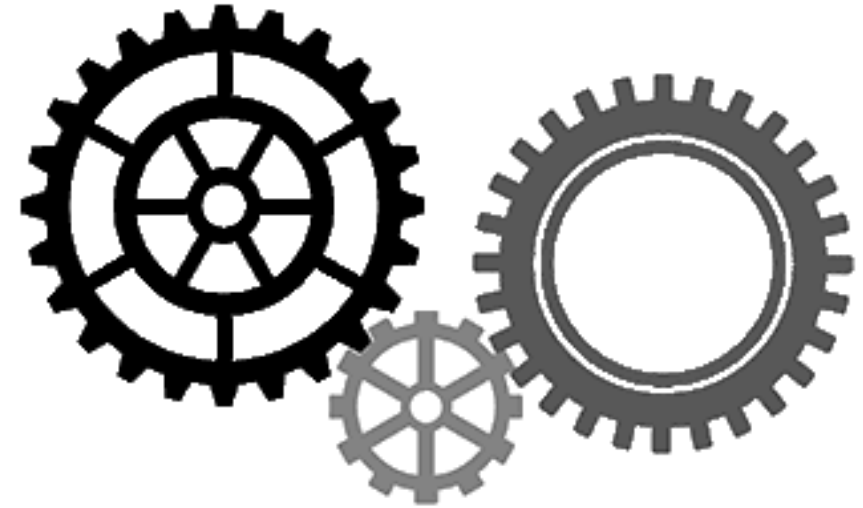
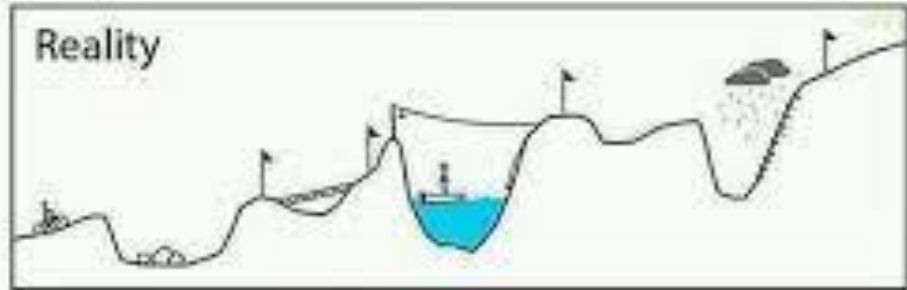
Nog geen account? [Registreer hier](#)

RouteZ

inspireren
“goesting” creëren

AI even reflecteren

Op de hoogte blijven

Word je graag op de hoogte gehouden of denk je zelf aan een interessante toevoeging?

Laat hier iouw mailadres achter.

bit.ly/3xJKujt

